

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

'אלה תולדות ר' אברהם'

חב"ד ליובאוויטש

לשכת עזרת אחים - חב"ד ליובאוויטש
ליוצאי ברית המועצות וליהודי חבר העמים

Lishkat Ezrat Achim Chabad Lubavitch organization
организации Эзрат Ахим Хабад Любавич

5784-2023

לתרומות:

ezrachim.chabad@gmail.com

ארגון יהודי מולדובה - חב"ד ליובאוויטש
ליוצאי מולדובה ובסרביה בארץ הקודש וברחבי תבל
חב"ד ליובאוויטש מולדובה העולמי

5784-2023

Организация для выходцев
еврейский Молдовы и Бессарабии
в Израиле и США

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

'אלה תולדות ר' אברהם'

הרה"ק ר' אברהם שניאורסאהן זצ"ל
נכדו של כ"ק אדמו"ר הצמח צדק
מחותנו כ"ק אדמו"ר מהורש"ב
חמיו של כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ
זקנו של כ"ק אדמו"ר שליט"א והרבנית
דור חמישי לנסיכי בית רבי ונשיאי חב"ד ליובאוויטש

קיצור תולדות חייו
איתור ושיפוץ מ"כ בקשינב מולדובה

שנת השלושים וחמש - 'חב"ד ליובאוויטש מולדובה'
ה'תש"נ - ה'תשפ"ד

יוצא לאור על ידי מחלקת ההוצאה של
לשכת 'עזרת אחים' - חב"ד ליובאוויטש

'מעיינות הרז"א' - חב"ד ליובאוויטש
ע"ש השליח הגה"ח הרב זלמן הכהן אבעלסקי הרב הראשי למולדובה ובירתה קשינב

© כל הזכויות שמורות

התשפ"ד - 5784

ליקט וערך: הרה"ח מנחם מענדל זלמנוב
עימוד ועיצוב: 'מעיינות הרז"א' - הוצאה לאור

בפתח הקונטרס

בשבח והודי' לה' יתברך הננו בזה להגיש לקהל שוחרי התורה והחסידות קונטרס ובו סקירה וטעימה קלה מתולדות הגה"ח הרה"ק ר' אברהם שניאורסאהן נכדו של כ"ק אדמו"ר הצמח צדק, הוא מחותנו של כ"ק אדמו"ר מהורש"ב, ובתו היא רעיית הרבנית של כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ, זקנו של כ"ק אדמו"ר שליט"א והרבנית, דור חמישי לנסיכי בית רבי ונשיאי חב"ד ליובאוויטש, ידוע בגאונותו הגדולה וברוח התקשרותו לנשיאי חב"ד ליובאוויטש, והבולט שבהם סירבו לכהן באדמו"רות, והתקשרותו לרבנותינו נשיאנו הק'.

קונטרס יחודי זה יוצא לאור בסימן ובסמיכות 'שנת השלושים וחמש' ליציאתו של השליח הגה"ח הרב זלמן הכהן אבעלסקי, ראשון השלוחים למדינות חבר העמים בשנת ה'תשמ"ט, בתוך שלל ציון שנות השליחות למדינת שליחותו מולדובה ה'תש"נ - ה'תשפ"ד, למוסדות החינוך התורה והחסד - חב"ד ליובאוויטש במרחבי מדינת מולדובה ובסרבי' על ידי השליח והמארא דאתרא הרב זלמן טובי' הכהן אבעלסקי, הרב הראשי למולדובה ובירתה קישינב מייסד ומנהל חב"ד ליובאוויטש מולדובה.

בקונטרס וליקוט מיוחד זה הובאו:

א. מקצת מאזכוריו בתורת רבותינו נשיאנו, והתקשרותו המיוחדת שהביא פרק חדש בלימוד החסידות ופסיקת ההלכה לאדמו"ר הזקן, שבדרך אפשר זהו בפשטות.

ב. קיצור וסיפורים מתולדות חייו ופעולו בעיר התורה והחסידות קישינב.

ג. מקצת מיומן החתונה של נכדיו כ"ק אדמו"ר שליט"א מליובאוויטש והרבנית, והמתנות הנפלאות ששיגר.

ד. איתור ושיפוץ מצבתו בבית החיים היהודי בעיר קישינב על ידי ה'חברא קדישא' ו'הרבנות הראשית למולדובה', ביוזמת וניהול השליח הרה"ת מנחם מענדל זלמנוב נכד הרב הראשי למולדובה ובירתה קישינב הרב זלמן טובי' הכהן אבעלסקי מייסד ומנהל חב"ד ליובאוויטש מולדובה.

בנימה אישית, מענין ומפליא, כי סבי השליח הרב הראשי למולדובה ובירתה קישינב הרב זלמן אבעלסקי, בחושי החסידיים נקט בשיטת הלימוד ודרך ההתקשרות של הרה"ק ר' אברהם שניאורסון, בדרך התקשרותו לרבי ובפרט בהקשור לבשורת הגאולה והגואל, ובכלל בהידור וקיום מנהגי חב"ד ליובאוויטש, הרז"א שגדל על ברכי האריות שבחבורה, גדולי החסידים, גם שמע את הנהגה חסידית זו ואימץ זאת הלכה למעשה. כפי שסיפר לימים את המקובל אצל חסידים. שדברי רבותינו נשיאנו אומרים אפילו ברמז – חסידים עשו מזה רעש ושטורעם גדול, לדאבוננו, נוצר היום מצב הפוך: הרבי אמר בשטורעם הכי גדול, ועודד את פרסום הבשורה בקול רעש גדול, ישנם המנסים להגיד שצריכים החסידים לדבר ברמז... למעשה, מהרבי קיבלנו לא רק רמז אלא דברים ברורים.

ועל כן תדיר עודד בפועל הרז"א בופרצת בזה בשיא השטורעם, להכין את העולם כולו למלכותו של רבינו שליט"א, שיהיה מלך על כל העולם בגאולה השלימה, בכל דרך הנהגתו והתקשרותו המיוחדת. ניתן לראות שגם בזמנים של קבלת הנשיאות שהיה זה בבחינת "בדרך אפשר", לקח הרז"א והשכיל והבין הדברים בפשטות ובוודאות, וזאת החל לפרסם כבר אז.

יהי רצון מהשם יתברך, שישלח את רוח אפינו משיח השם, נשיא הדור, כ"ק אדמו"ר שליט"א מלך המשיח אשר 'יקבץ נדחי ישראל', מכל רחבי תבל, ובפרט העובדים והנידחים ברחבי מדינת מולדובה ברחבי 'מדינות חבר העמים' - ברית המועצות לשעבר, אשר יחס חם מיוחד וכנה 'כאב לבן' כיאה ליהודי המדינות ההם, יחד כל עם ישראל מכל קצווי תבל האובדים והנידחים אל הגאולה האמיתית והשלימה אזי נחזה בעיני בשר בהתגלותו המיידית לעין כל.

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

הרה"ת השליח ר' מנחם מענדל זלמנוב
נכד הרב הראשי למולדובה וקישינב

לשכת עזרת אחים - חב"ד ליובאוויטש
מחלקת ומכון ההוצאה לאור
ספריית 'עזרת אחים'

מכון 'מעיינות הרז"א'
ע"ש השליח הרב זלמן הכהן אבעלסקי
הרב הראשי למולדובה וקישינב

מהדורה ב' - ב' דחודש מר תשון - ה'תשפ"ד
יום הירצוי של הרה"ח כו' ר' אברהם שניאורסון

הרה"ח הרה"ק ר' אברהם שניאורסאהן בתורת רבותינו נשיאנו

♦ אצל חותנו הרה"ח וכו' ר' אברהם בקעשענוב ובקשו לחזור דא"ח

יום ב' לפנות ערב אחר השקיעה נולדה חנה תי', היה א רייכער שבת פארבריינגען וכו' אמר לי אדמו"ר נ"ע בזמן מנחה עתה הוא עת רצון וכו', בקשתיו שחפצי הערין א מאמר ווי דער רבי האט עס געזאגט דער רבי געזאגט וכו' ואמר לי ואס דו בעטסט האב איך געבעטען באם טאטען, ואמר לי אז ער דארף הכנה. ואח"כ אמר וי ער האט געהערט פון צ"צ ואס ער האט געהערט פון אדה"ז ואמר לי אדמו"ר נ"ע שהה בערך מינוס אדמו"ר נ"ע דברו אח"כ בשנת רס"ו וזהו ששמע ממני בקישינוב ד"ה "קמתי אני לפתוח".

להעיר מהסיפור שבאחד המאמרים שאמר ב"ק אדמו"ר מוהרש"ב נ"ע ביחידות לבנו כ"ק מו"ח אדמו"ר אמר ענין ואח"כ הי' כ"ק מו"ח אדמו"ר אצל חותנו הרה"ח וכו' ר' אברהם בקעשענוב ובקשו לחזור דא"ח וחזר את מאמר הנ"ל וכו'.

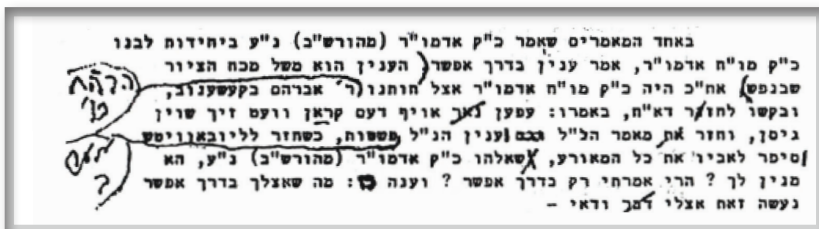
(ליקוט רשימות שיחות ומכתבים ע"ד שנת ה'תרנ"ט)

♦ מה שאצלך בדרך אפשר נעשה אצלי דבר ודאי

ובד"ה לכה דודי השמיט כ"ק מו"ח אדמו"ר תיבת "ואפשר" וכותב זה בפשטות.

מביא על כך הרבי בהערה למאמר: וידוע ג"כ הסיפור, שבאחד המאמרים שאמר כ"ק אדמו"ר (מוהרש"ב) נ"ע ביחידות לבנו כ"ק מו"ח אדמו"ר אמר ענין (משל מכח הציור שבנפש) בדרך אפשר, ואח"כ הי' כ"ק מו"ח אדמו"ר אצל חותנו הרה"ח וכו' ר' אברהם בקעשענוב, ובקשו לחזור דא"ח, באמרו: עפ"ן נאך אויף דעם קראן וועט זיך שוין גיסן, (=פתח את הברז והכל כבר ישפך). וחזר את מאמר הנ"ל וגם ענין הנ"ל בפשטות. כשחזר לליובאוויטש סיפר לאביו את כל המאורע, ושאלהו כ"ק אדמו"ר (מוהרש"ב) נ"ע, הא מנין לך? הרי אמרתי רק בדרך אפשר? וענה לו: מה שאצלך בדרך אפשר נעשה אצלי דבר ודאי.

(מאמר ד"ה 'לכה דודי' ש"פ תצא, י"ג אלול, ה'תשי"ד)

אדמו"ר שליט"א מוסיף בהגהת כתב ידו הקדוש הרה"ח כו'

הרה"ק ר' אברהם לחתנו האדמו"ר מהוריי"צ

במכתב הוא מברך את אדמו"ר מהוריי"צ ליום הולדתו ה - 50

ומתברך ממנו ליום הולדתו ה - 70

[illegible]

לנכדו ב"ק אדמו"ר שליט"א מליובאוויטש, נשיא דורנו משיח צדקנו,
ולנכדתו הרבנית חי' מושקא נ"ע

9

תולדות חייו

טעימה מקורות חייו של תלמיד חכם וענו הרה"ק רבי אברהם שניאורסאהן, בנו של המהרי"ן מניעז'ין, נכדו של אדמו"ר הצמח צדק, מחותנו של כ"ק אדמו"ר מהורש"ב, חמיו של כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ, זקנו של כ"ק אדמו"ר שליט"א והרבנית דור חמישי לנסיכי בית רבי ונשיאי ממלכת חב"ד ליובאוויטש • קוים לדמותו של חסיד שרבים רצו שיטול על עצמו את עול הנשיאות, אך הוא בענוותנותו סרב • חסיד ומקושר שחי ממאמרי חסידות שקיבל מחתנו שמעבר לים, והשתוקק לשמוע את נכדו, הצעיר ממנו בלמעלה מארבעים שנה, חוזר חסידות • סקירה מאלפת וקווים מתולדות חייו שלפניכם.

והעבודה. הוא התפרסם בצדקותו, חסידותו וענוותנותו המופלאה.

בענוותנותו ר' אברהם סירב לקבל על עצמו את הנשיאות שביקשו חסידי אביו. והוא נשאר בקישיו ובתורה ובחסידות, לצד שקידתו העצומה לפרנסתו עסק במסחר. גם אז המשיך לעשות לילות כימים בתורה, וקירב צעירים לרוח 'תומכי תמימים' ושיגר תלמידים לשיבות ברחבי ברית המועצות, כך 'לא פסיק פומי' מגרסיא' בשקדנותו בלימוד נגלה וחסידות ועבודה עד יומו האחרון.

בשנת ה'תרנ"ז נערכה בליובאוויטש חתונת בתו הרבנית נחמה דינה עם כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ. כ"ק אדמו"ר הרש"ב אמר לבנו כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ: "אמת ומידת הענווה אפשר ללמוד מחותנך הרב שליט"א."

ואכן הרב הקודש ר' אברהם יהודי צדיק ומרומם מעם ויחד עם זאת בטל לנשיאי ממלכת חב"ד ליובאוויטש.

ר' אברהם הוא בן דודו ומחותנו של כ"ק אדמו"ר מהורש"ב, וחמיו של כ"ק אדמו"ר

מתולדותיו פעולותיו ומעלותיו של דמות חכמה של חסיד ועניו הרה"ק רבי אברהם שניאורסון, חמיו של כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ מליובאוויטש,

רבי אברהם הוא בנו בכורו של בנו של האדמו"ר הצמח צדק הרה"ק ר' ישראל נח מניעז'ין, בן אדמו"ר הצמח צדק מליובאוויטש, מנסיכי בית רבי ונשיאי ממלכת חב"ד ליובאוויטש.

אולם כל ימיו סירב להשתמש בכותרת של תורה, והיה מנשואי הפנים של קישיו ובירת מולדובא הרומנית ושם מנוחתו כבוד.

הרה"ק ר' אברהם נולד ביום י"א בסיון תר"כ בליובאוויטש, לאביו האדמו"ר ר' ישראל נח - המהרי"ן מניעז'ין - בנו של כ"ק אדמו"ר הצמח צדק מליובאוויטש.

בט"ו כסלו תרל"ז, נשא לאשה את הרבנית יוכבד בת הרה"ח ר' יהושע פאליק שיינבערג, מחשובי החסידים בעיר קישניב שבמולדובה.

לאחר חתונתו התיישב הרה"ק ר' אברהם בקישניב, (מקום מגורי משפחת רעייתו) ושקד בתמידות ובמסירות על התורה

הת' השליח מנחם מענדל זלמנוב באיתור קברו לפני השיפוץ בה'תשע"א בבית החיים היהודי בקישינב בירת מולדובה.

מהוריי"צ.

על גודל הערכתו לחתנו כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ אפשר ללמוד ממכתב שכתב לבתו הרבנית נחמה דינה, בחודש תמוז תר"צ, בו הוא כותב: "מאישך חתני היקר הרה"ק שליט"א, קבלתי את החסידות של י"ב י"ג תמוז מאמריקה לנחת רוח גדול ב"ה. זהו כל נחת הרוח שיש בעולם..."

בספר 'הקריאה והקדושה' לחודש מר חשוון ה'תש"א

נכתב: הרה"ק ר' אברהם שניאורסאהן, "אחד המיוחד בדורו, מנסיכי בית רבי" (כך מכונה ה"ה הוד כבוד הרב החסיד האמיתי המופלא במעלות האמת הענווה והתום, כבוד שם תפארתו מרנא ורבנא ר' אברהם בן הרבנית נחמה דינה, בנו של הוד כ"ק אדמו"ר מוהריי"נ מניעזין ומחותנו של הוד כ"ק אדמו"ר מוהרש"ב מליובאוויטש [אשר כ"ק אדמו"ר שליט"א (הריי"צ נ"ע) הוא חתנו]. כבוד הר"ח ר' אברהם הוא דור חמישי לנסיכי בית רבי ונשיאי חב"ד".

התגורר חי ופעל בעיר קישינב – לשם הגיע מיד לאחר נישואיו, בשנת תרל"ח, עם בתו של "אחד מחסידי וקציני העיר, ר' יהושע פאלק נ"ע שיינבערג. ושקד על התורה ועל העבודה".

בספר 'לשמע אוזן עמ' פ' מופיע: ר' אברהם היה בנו בכורו של הרה"ק אדמו"ר ר' ישראל נח מניעזין – בנו של אדמו"ר הצמח צדק. נולד בעירה ליובאוויטש, בשנת ה'תר"כ. כאמור, נחשב לאישיות דגולה, ובכל זאת "כאשר נסתלק הוד כ"ק

אביו אדמו"ר מוהריי"נ, בי"ז ניסן ה'תרמ"ג, על אף שביקשו והפצירו בו להמשיך, מיאן לקבל עליו את הנשיאות ויעסוק במסחר, וגם אז שם לילות כימים בתורה ועבודה".

הרה"ק ר' אברהם הסתלק לאחר שבעים ושבע שנות חייו ביום ב' במר-חשוון שנת ה'תרצ"ז, ומנוחתו כבוד בעיר קישינב שבמולדובה.

זוגתו הרבנית יוכבד שניאורסון הייתה בתו של החסיד ר' יהושע פאליק שיינברג, מחסידי העיר קישינב. בשנת ה'תרל"ה נישאה לרב אברהם שניאורסון אביה של הרבנית נחמה דינה והרב בן ציון שניאורסון. אחיה היה הרב בן ציון שיינבערג, שהיה ר"מ בקישינב ולאחר מכן רב בדומברוביץ.

הרבנית יוכבד נפטרה ביום ט"ז במר-חשוון שנת ה'תר"פ.

עצה טובה מהדוד

אדמו"ר הרש"ב אמר לאדמו"ר מוהריי"צ שאמת ומידת הענווה אפשר ללמוד מחותנו. כאשר נפטר אביו המהריי"ן בקשו חסידי ניעזין מר' אברהם למלא את מקום אביו באדמו"רות, אך הוא סרב.

'אלה תולדות ר' אברהם'

הרה"ק ר' אברהם שניאורסאהן נכדו של כ"ק אדמו"ר הצמח צדק מליובאוויטש

כשחזר לאביו לניעז'ין, אמר לו אביו: "נו, עצה טובה קיבלת מדודך המהר"ש?".

לאחר הסתלקות אביו, אדמו"ר המהרי"ן, הפצירו בו חסידי אביו למלא את מקומו בנעז'ין.

אלם ר' אברהם סירב לקבל על עצמו את הנשיאות – הוא קיבל עצה טובה מאדמו"ר המהר"ש...

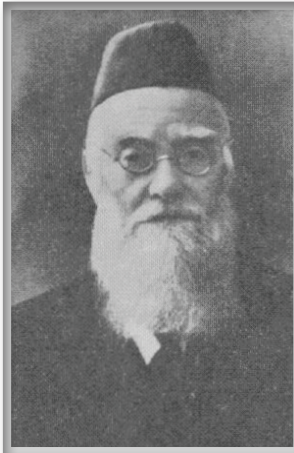
"האמת והמסירות נפש שלו", התבטא ר' אברהם על אדמו"ר הרש"ב, "הן שני עמודי אור. ולא יזו דרגה של אמת ומסירות נפש זה יכול להגיע – אי אפשר לאף אחד להשיג, ביחוד האמת ומסירות נפש של נשמה כללית. ידעתי מי יהיה ממלא מקומו של הרבי מהר"ש".

ר' אברהם נשאר בקישינוב, ולפרנסתו עסק במסחר של יינות כשרים, יינות אלו גם שיגר מהם לליובאוויטש להתוודעויות החסידים ותלמידי הישיבות 'תומכי תמימים'. גם אז המשיך לעשות לילות כימים בתורה ועבודה עד יומו האחרון. כ"ק אדמו"ר הרש"ב אמר פעם לבנו כ"ק אדמו"ר הרי"צ: "אמת ומידת הענווה אפשר ללמוד מחותנך הרב שליט"א".

הרה"ק ר' אברהם שימש כדמות חסידית ונחשב לאחד מנכבדי הקהילה, וכאשר עמדה על הפרק שאלת מינוי רב חדש, היה הוא ביחד עם גיסו, ר' צבי שיינברג, מאלו שפעלו רבות והשתדלו עבור מינויו של רב חסידי לליובאוויטש – הרב יהודה לייב צירלסון, עמו גם למדו יחד והגו בתורת החסידות, והיו ידידים טובים משך כל

על רגשי החיבה ששררו בין האחים הקדושים ר' ישראל נח מניעז'ין ואחיו כ"ק אדמו"ר המהר"ש, ובדיעבד – על הסיבה שאולי בעטיה סירב ר' אברהם ליטול את עול נשיאות חצר ניעז'ין אחר הסתלקות אביו, ניתן ללמוד מהמעשה הבא, שאירע זמן לא רב טרם הסתלקות שני האחים: בהיותו בקישינב, הגיע פעם לאביו הרה"ק ר' ישראל נח בניעז'ין, ואמר לו: אבא, לפני שאני מקבל שלום ממך, אני רוצה להיכנס אליך ליחידות. כי לא באתי כבן לאביו, אלא כחסיד לרבו. ענה לו רבי ישראל נח: "מבין אני שלעצה אתה צריך. אם כן, סע לדודך לליובאוויטש".

כאשר הגיע לליובאוויטש, קיבלה אותו הרבנית רבקה כאורח חשוב. ערכה שולחן לפניו, וגם אדמו"ר המהר"ש הצטרף אליהם – ושהה עמם כחצי שעה. כשאדמו"ר המהר"ש קם לצאת, אמר לו ר' אברהם: דוד, ליחידות אני צריך! ענה לו אדמו"ר המהר"ש: הלילה, פקע וריד בגופי וקרעתי פיסת בד מכותנתי כדי להדקו, והנני סובל ייסורים נוראים. אולם ייסורים אלו הם כאין וכאפס לעומת קבלת יהודי ליחידות! מחר, איה"ש, אקבל אותך...

הרב יהודה לייב צירלסון

שהיה בן
הרה"ק
ר"י נ
האדמו"ר
דניזין.

דעת
הסבתא
הרבנית
רבקה
נטתה
להענות
לשידוכים

עשרים
משום

שהמזבב הכלכלי בבית הרבי היה אז דחוק ביותר אולם בנה אדמו"ר מוהרש"ב אבי הריי"צ נטה יותר לשידוך עם נחמה דינה שאמנם התקיים לבסוף אמר הוא לאמו נקיים מה שכתוב בתורה, ונשאלה את פי' ונשאל את פי החתן.

הם החליטו אפוא לשאול את החתן עצמו, שהיה אז צעיר לימים. הוריו סיפרו לו על השידוכים המוצעים והוסיפו כי בהתאם למסופר בתורה על נישואי יצחק ורבקה, שבהם היה "ונשאלה את פיה", הם פונים אליו ומבקשים לדעת את דעתו בקשר לשידוכים המוצעים.

השיב החתן להוריו: "הרי באותה פרשה עצמה נאמר 'ולקחת אישה לבני ממשפחתי ומבית אבי'...".

הבינו שגם דעתו כדעת אביו מדי שנה בשנה בערב יום הכפורים נוהגת היתה הרבנית רבקה לחלק 'לעקאח' עוגת דבש לכולם ראשית היה בנה האדמו"ר הרש"ב נ"ע בא לבקש ממנה 'לעקאח' ואחריו באו

השנים. ר' אברהם גם השקיע רבות בתלמידי ישיבת קשינב, ובחן התלמידים דרך קבע בישיבה הקדושה בעירו.

בנוסף לכך הפיח רוח חיים חב"דית ליובאוויטש בקרב יהודי קשינב, ובאי הישיבה שם, ניתן גם לראות זאת מעדותו של הרב נחום שמריהו ששונקין שלימים היה רב הקהילה היהודית בבתומי שבגאורגיה. לאחר עלותו לארץ ישראל שימש כמשפיע של חסידי חב"ד, הוא נולד בפרפויסק בשנת תר"נ לאברהם ששונקין. למד בישיבות שונות, ביניהן בקרמנצ'וג, באמצ'יסלב ובקשינב. בהיותו בקשינב התקרב לרב אברהם שניאורסון, חותנו של האדמו"ר מוהריי"צ, ובהשפעתו נסע לישיבת תומכי תמימים ליובאוויטש ולמד בה, כך ר' אברהם השפיע והביא תמימים ל'תומכי תמימים', נוסף שהתייגע רבות בביסוס הישיבה בעירו קשינב, ובחן תדיר את התלמידים על תלמודם.

מחותן הרבי

כאשר הגיע אדמו"ר מהוריי"צ לזמן השידוכים, הוצעו עבורו הצעות מגוונות, ביניהן הצעות ממחותנים עשירים שהבטיחו נדוניה נכבדה. הוריו של אדמו"ר מהוריי"צ, הוד כ"ק אדמו"ר מוהרש"ב נ"ע והרבנית הצדקנית מרת שטערנא-שרה ע"ה, נטו לשידוך עם בת הרה"ק ר' אברהם שניאורסאהן, ואילו הסבתא של כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ, הרבנית הצדקנית מרת רבקה נ"ע, נטתה לשידוכים נוספים שהוצעו.

הציעו לו הצעות רבות לשידוכים היו עשירים בעלי נדוניה רבה וכו' בין השאר היתה גם ההצעה של הרבנית מרת נחמה דינה בת הרה"ח ר' אברהם שניאורסון מקשינב

ביום כ"ח בסיון ה'תרנ"ו נערכו קישורי התנאים של הרבי עם בתו של ר' אברהם שניאורסאהן. ההתוועדות של שמחת קישורי השידוכין התקיימו ב'נאות דשא' באליווקא (ליד תחנת הרכבת קראסניא) ונמשכו שבועה ימים רצופים.

בתנאים, סיפר ר' אברהם לחתנו, כי בשמחת הנישואים שלו אמר אביו את המאמר "המגיד מראשית אחרית", בתקווה כי מחותנו ישמיע מאמר על ד"ה זה, אך הרבי סרב באומרו כי איננו גורסים זאת (בשטר התנאים למנהגנו אין אומרים מילים אלו, אלא מתחילים במילים "למזל טוב יעלה ויצמח").

בית הכנסת ליובאוויטש בקשינב

את קהל עדת חסידי חב"ד ביקשינב וחסידים נוספים הגיעו לשמוע דברי חסידות וחזרת דא"ח מרבותינו נשיאנו בבית כנסת חב"ד ליובאוויטש בקשינב של רבי אברהם שניאורסאהן, חסידים ויהודים נוספים אותם קירב ר' אברהם, היו יושבים אצלו בהתוועדויות ומקשיבים לדברי חסידות סיפורי רבותינו נשיאנו, וסיפורי חסידים כמו גם וניגוני חב"ד ליובאוויטש.

יין ליובאוויטש

בשנים שלאחר מכן, עסק לפרנסתו במסחר היין. במרתפי ישיבת תומכי תמימים בליובאוויטש נשמרו יינות שאותם ייצר, ועליהם היו מתוועדים התמימים ואומרים 'לחיים'.

בגיליון 'האח', הופיע מודעה על 'יין גפן' שנעשה בהשגחתו של הר"ר אברהם שניאורסאהן מקשינב חותנו של אדמו"ר

כל התמימים הגדולים והקטנים ורבים רבים מאנשי העיר.

הרבנית היתה נותנת לכל אחד פרוסת 'לעקאח' ומברכת אותו.

באותה שנה בה דובר על השידוכים לאדמו"ר מוהריי"צ בא בערב יום הכפורים אדמו"ר מוהרש"ב אל אמו הרבנית לבקש ובקש ממנה מחילה על השידוך שנעשה שלא כדעתה, אמרה לו הרבנית: בני אספר לך סיפור, כידוע היו אנשי הישובים והכפרים הגרים בין הגויים נוסעים לכבוד הימים הנוראים לעיר הסמוכה כדי שיוכלו להתפלל בציבור.

פעם התכונן ישובניק לנסוע אל העיר ליום כפור הוא עם בני ביתו הוא היה כבר מוכן ואלו בני ביתו התמהמהו התחיל לזרום אבל הם לא היו מוכנים עדיין אמר להם אני אתחיל לצאת לדרך אלך לאט וכשאגיע לעץ המסוים ההוא אחכה לכם שם כשתגיעו לשם גם אתם נמשיך כולנו יחד בדרכנו. הסכימו והאב יצא לדרך, וכשהגיע אל העץ ההוא שב לנוח בצלו בינתיים מרוב עייפות וגם בגלל ששתה מעט משקה בבקר נרדם מתחת לעץ ערבה עליו שנתו וישן ילדיו יצאו גם הם לדרך ושכחו לגמרי על אביהם הם עברו על יד העץ והמשיכו בדרכם מבלי לצרפו אליהם, לפנות ערב התעורר האב הוא הבין שבניו שכחוהו לגמרי ושהוא לא לספיק להגיע העירה לפני שקיעת החמה וגם לחזור מאוחר מבלי לחלל את החג הרים האב את עיניו אל על אל השי"ת ואמר: רבונו של עולם ילדי שכחוני לגמרי אני מוחל להם מחל גם אתה מחל ככה לבניך אשר שכחו אותך' סיימה הרבנית ואמרה לבנה כ"ק אדמו"ר מוהרש"ב הלואי והקב"ה ימחל לכולנו כפי שאני מוחלת לך.

נתעורר ממעמקי מחשבותיו וישאל את האיש מתי בא לקרמנטש, כי לרגלי עוצם התעמקותו בהשכלותיו שכח על הכל ואי אפשר היה.

נשיאי ישראל

משמו מסופר על הנהגתם של רבותינו הקדושים ענקי התורה ראשי בני ישראל לדורותיהם מאז רבינו המגיד הגדול ממעזריטש כפי שהעיד הגה"ק מוה"ר ישראל מטשורטקוב משמו של הרה"ק מוה"ר אברהם שניאורסון בנו של כ"ק אדמו"ר מוהרי"נ מניעזין בנו של רבינו הצמח צדק ורבינו הגדול בעל התניא והשולחן ערוך וכל אדמו"רי נשיאי חב"ד ליובאוויטש הקדושים במנהג לעלות בכל שבת ויום טוב למפטיר. ואולי כמו בכל הנהגותיהם בקודש סוד טמיר גנוז בגווייה כדי לומר את ברכת הבוחר בתורה שבברכת ההפטר.

אמת ומסירות נפש

האמת והמסירות נפש שלו - של בנו הוד כ"ק הרבי מהורש"ב - הן שני עמודי אור, ולא יזו דרגא של אמת ומסירות נפש זה יכול להגיע אי אפשר לאף אחד להשיג, ביחוד האמת והמסירות נפש של נשמה כללית.

אז - אמר הרה"ק רבי אברהם שניאורסאהן, חותנו של הוד כ"ק הרבי מהוריי"צ - ידעתי מי יהיה ממלא מקומו של הוד כ"ק הרבי מהר"ש. (לקוטי דיבורים) כך אעמודים לו-47).

ביקור אדמו"ר מהוריי"צ בעיר קשינב

מידי פעם, היה זוכה החותן לביקוריו

מוהרי"צ ואדמו"ר מליובאוויטש שליט"א והרה"ג ר' חיים הלוי סאלוועייציק מברסק שליט"א מפליגים מאד בהידור היין גפן הזה וכל האדמורים מפולין ליטא ורייסין מהדרים אחרי יין גפן זה וניתן להשיגו אצל שמוטקין ופרידמן בווארשא.

ב"תורת שלום", עמ' נג, מובא כי אדמו"ר מהורש"ב השתמש ביין שייצר ר' אברהם לחג הפסח. כמו כן, מסופר שבמרתפי ישיבת תומכי תמימים בליובאוויטש נשמרו בקבוקי יין מתוצרתו של ר' אברהם, אשר עמם נהגו הבחורים להתוועד ולומר לחיים.

היכן חסיד מונח?

אדמו"ר מהוריי"צ מציין לימוד מסיפור שסיפר לו חותנו 'איך שצריכים ליגן אין העכערע ענינים', איך חסיד מונח בדברים נעלים, הסיפור מופיע באגרות קודש כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ ח"ו ע' שלג-ד).

כבוד קדושת חותני הרב הקדוש ר' אברהם זצוקללה"ה נבג"ם זי"ע מקישינב סיפר לי על אודות החסיד ר' חיים דובער נ"ע ווילענסקי מקרמנטש (שהי' תלמיד ומחונך החסידים ר' דובער ב"ר משה נ"ע ור' דובער מאסעיעוו נ"ע שקבלו מהחסידים ר' ברוך נ"ע ור' שמואל נ"ע תמר"ס) שהי' סוחר ביין ולזמנים קבועים הי' בא לקישינב לקנות יין בשביל בית מסחרו בקרמנטש.

פעם בא ר' חיים דובער לקישינב ויסר לבית אחד הסוחרים לדבר אתו על דבר קניית יין. הסוחר לא הי' בביתו וישב ר' חיים דובער לחכות לו ויתעמק במחשבותיו וכשבא הסוחר לביתו וראהו יושב תפוס ברעיונותיו חכה לו שעה ושתיים שלש וארבע וכשראה שעוד מעט ינטו צללי ערב נגש אליו ויתן לו שלום, ר' חיים דובער

'אלה תולדות ר' אברהם'

הרה"ק ר' אברהם שניאורסאהן נכדו של כ"ק אדמו"ר הצמח צדק מליובאוויטש

להתראות עם נכדותיו, או שאולי הוא יכבד על בתו העסוקה בהכנת החתונה.

טרדה נוספת שהציקה לו, היא כיצד יביא כלי כסף כמתנה לחתונה – בדרך מקשינוב לוורשה עוברים בגבול הרומני, ושם מחרימים חפצים כאלו.

אך נראה כי חלק מהמתנות הצליח הרה"ק ר' אברהם להביא לזוג המלכותי, באיגרת ששיגר אביו של הרבי הגה"ק המקובל רבי לוי יצחק שניאורסון נ"ע אל הרבי לאחר החתונה בתרפ"ט, כותב הוא לו בין השאר בשלום ובבריאות תשמש תשמש בהגר במנורת חנוכה שנתנו לו, (מסתמא הוא של כסף ונר מצווה ותורה אור יאירו לפניך כל הימים וזכות אביכם זקנכם מהרי"ן נ"ע זיע"א יגן עליכם לטוב לכם כל הימים).

בשולי האיגרת כותבים המוציאים לאור מהתוכן נראה שהיא מנורת חנוכה של הרב הקדוש מורנו הרב ישראל נחום מניעזין שהעניקה לו כדורון דרשה על ידי בנו של המהרי"ן הרה"ח ר' אברהם שניאורסון זקנה של הכלה.

לימים נודע כי בין המסמכים האישיים נמצאים הנמצאים באוסף המכונה 'אוסף שניאורסון', נמצא גם שטר התנאים של אדמו"ר מהוריי"צ משנת ה'תרמ"ו (1886) עם הרבנית נחמה-דינה בת הרב אברהם שניאורסון מקשינוב. (מקשינוב).

מתוועד על גדולת נשיא הדור

סיפור פלא מופיע ב'אוצר אגדות החסידים' א' עמוד 15. על הרב הקדוש החסיד רבי אברהם שניאורסון חותן האדמו"ר מהורש"ב מליובאוויטש, הוא ביקר במרחבי רומני' וגם בעיר יאסי,

של חתנו כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ הקדוש וביתו. בביקורים אלו היה חוזר הרבי בפני חמיו מאמרים שאותם אמר אביו בליובאוויטש. כאשר היה

הרבי כותב לבנו בעת ששהה בביקורים אלו, היה דורש בשלומו של המחונן.

במשך כל חודש תשרי ה'תרכ"ט ביקר אדמו"ר מהוריי"צ אצל חמיו כ"ק הרה"ק אברהם שניאורסון בקשינוב.

גם בחודש אייר ה'תרע"ז נסעו כ"ק אדמו"ר הריי"צ וזוגתו הרבנית אל הוריה בקשינוב, ומשם כתבו אל בנותיהם שנשארו ברוסטוב, בבית זקניהם כ"ק אדמו"ר מוהרש"ב וזוגתו הרבנית.

שמחת נישואי נכדתו

בשנת ה'תרפ"ט, הגיע ר' אברהם להשתתף בשמחת נישואי נכדתו הרבנית חי' מושקא עם מי שהוכר אז בתור הרמ"ש – הלא הוא הרבי שליט"א מליובאוויטש משיח צדקנו. בהעדרו של אבי החתן, ישב ר' אברהם באירוע סמוך לחתן, כאשר מצדו השני יושב חתנו, אבי הכלה, אדמו"ר מהריי"צ.

כשבועיים לפני החתונה כבר היתה התרגשותו בעיצומה. במכתבו לחתנו הרבי, הוא מספר על התלבטותו האם להגיע מספר ימים לפני החתונה הגדולה על מנת

בנו הרה"ח ר' בן ציון שניאורסון

במכתב אחר לבתו כתב: "אני מאוד שמח מה שאישך חתני היקר שליט"א גם נסע לארץ ישראל, זה באמת דבר גדול, ואני מקווה שתפילותי נתקבלו לטובה עבור עצמו ועבור כולנו בתוך כלל ישראל, שהיהודים יתרומו מהרה בישועה אי"ה באמת, ואת כל הבקשות ימלא השי"ת בגשמיות ורוחניות בכל הפרטים אי"ה כרצונו הטוב, והשי"ת יצליח דרכו לאמריקה בהצלחה גדולה ובכבוד גדול, ויחזור הביתה בהצלחה ובכל טוב סלה.

תכתבי לי מתי יבוא חתנך נכדי היקר ה'מענדל מברלין לריגא'....

שורה אחרונה זו במכתבו, מגלה לנו כי גם את החתן של החתן, הרבי מלך המשיח, העריך הסב מאד, ואף ציפה לבואו ללטביה.

חודשים ספורים אחר כך מספר הרה"ק ר' אברהם לביתו אודות התוועדות של הנכד:

"לרוב נחת ועונג מהיום טוב שמחת תורה מהסעודה בשמחה, ובפרט שנכדי היקר הר' מענדל אמר חסידות 3 שעות, אינני יכול כלל להביע בכתב את התענוג מזה, אני מקווה שה' יתברך יעזור לי להתראות עמכם ולשמוע איך שנכדי היקר ר' מענדל אומר חסידות".

בהיותו בנם של הרבה קדושים, הצטברו אצלו חפצי קודש רבים. במכתב לנכדו הרבנית ח' מושקא, סיפר לה למי הוא חפץ להעביר את קערת הכסף של אביו, אותה קיבל מהטשערקאסער:

"יש אצלי קערה מכסף, ירושה שלי מכ"ק אאמו"ר [מהרי"ן] זצ"ל נ"ע, מה שהרה"ק הרב יעקב ישראל זצ"ל [מטשרקאס] נתנה במתנה לכ"ק אאמו"ר זצ"ל, אני רוצה להעניק קערה זו לאישך חתני היקר

התוועד ועל פי בקשת יהודי יאסי שביקשו לספר להם מגדולתו של חתנו האדמו"ר מהוריי"צ, וכך סיפר להם שפעם בהילולא של אדמו"ר מהורש"ב בב' ניסן.

במהלך חקירת שוטרים ממשטרה הקומוניסטית לעשות עליו לחץ שיעזוב עניני מסירת נפש לדת ישראל והשפעת הרבי על בני ישראל להמשיך לקיים התורבה ומצוות, נסה לאיים הפקיד והראה להרבי על השלחן מונח אקדח ואמר לו תדע לך שהצעצוע הזה הפך כבר לבם ודעותיהם של רבים.

אדמו"ר מהוריי"צ לא התרשם כלל מהדריש וענה לחוקר, במה דברים אמורים באלו שיש להם רק עולם אחר ומאמינים באילילים רבים, אבל אנו בני ישראל לנו שני עולמות ומאמינים רק באל אחד. וממילא גם מ'הצעצוע הזה' זה איני פוחד, רק מאלוקי ישראל, בורא העולם.

חי מהמאמרים שאני מקבל

על גודל הערכתו לחתנו אדמו"ר הריי"צ אפשר ללמוד ממכתב שכתב לבתו הרבנית נחמה דינה, בחודש תמוז תר"צ, בו הוא כותב: "מאישך חתני היקר הרה"ק שליט"א, קבלתי את החסידות של י"ב י"ג תמוז מאמריקה לנחת רוח גדול ב"ה. זהו כל נחת הרוח שיש בעולם...".

ובהזדמנות אחרת: "אתמול קיבלתי מכתב מאישך חתני... החייתי את נפשי במכתב זה, הוא שלח לי את מאמר החסידות שאמר לפני ראש השנה, דא"ח טוב מאד, אני מאד נהנה הן מהמכתב והן ממאמר החסידות, הוא כותב לי שבכל שבת הוא אומר חסידות, כבר 13 פעמים שאמר חסידות. שרק השי"ת יתן לו כח ומח והצלחה".

'אלה תולדות ר' אברהם'

הרה"ק ר' אברהם שניאורסאהן נכדו של כ"ק אדמו"ר הצמח צדק מליובאוויטש

שליט"א, מחמת מחו' הר' שטערנא שרה תי' [אמו של אדמו"ר מהוריי"צ] היא נכדתו, אלא שלשלוח מכאן כלי כסף מאוד קשה..."

בקיץ ה'תרצ"ז נחלה ואחר חג הסוכות גברה מחלתו ובאור ליום חמישי, שני לחודש מר-חשון ה'תרצ"ח, ומנוחתו כבוד בעיר קישינב שבמולדבה. זוגתו הרבנית יוכבד נפטרה ביום ט"ז במר-חשון שנת ה'תר"פ.

משפחתו:

בתו, מרת מלכה היתה אשת ר' פנחס הכהן זוניס.

בתו, הרבנית נחמה דינה, רעייתו של אדמו"ר מוהריי"צ.

בנו, הרב בנציון שניאורסאהן - למד בתומכי תמימים בליובאוויטש, וכשהגיע לגיל נישואין נשא את מרת צילה שניאורסון. רעייתו זכתה לאריכות ימים ושנים טובות.

לאחר מכן עבד כמנהל חשבונות. בתקופת נערותו נסע לליובאוויטש לבקר את אחותו, ובאותה הזדמנות זכה לסעוד על שולחנו של הרבי הרש"ב יחד עם הרבי הריי"צ ורעייתו הרבנית. באותה סעודה זכה שהרבי הרש"ב יפנה אליו ויבקש ממנו לזמן.

יומן החתונה

הרה"ק ר' אברהם שניאורסאהן

נכדו של אדמו"ר הצמח צדק, חותנו של כ"ק אדמו"ר מהורש"ב, חמיו של כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ, זקנו של כ"ק אדמו"ר שליט"א והרבנית דור חמישי לנסיכי בית רבי ונשיאי חב"ד ליובאוויטש

ביקור אדמו"ר מהוריי"צ

רשימת כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ ספר השיחות תרפ"ח-תרצ"א מחתונת כ"ק אדמו"ר שליט"א עם הרבנית הצדקנית מרת חי' מושקא נ"ע.

יום החתונה ביום ג', י"ד כסלו תרפ"ט, בהחצר של הישיבה תומכי תמימים דליובאוויטש יצ"ו אשר בעי"ת ווארשא יע"א.

במשך היום התקבצו הרבה מאנ"ש והתמימים מכל ערי פולין וגליל ליטא הפולנית שבאו לשמחת המלך באו גם הרבה אורחים מחוץ למדינה ובראשם חותן הרבי הרה"צ רבי אברהם שניאורסון זצ"ל.

את פניהם הקבילו מאות חסידים ויהודים בתחנת הרכבת בריגא שהיתה עמוסה עד אפס מקום מפאת ריבוי מקבלי הפנים וכפי שהיה כאשר נסע הרבי לחתונה הותרה הגישה לקרון עצמו לבודדים בלבד בין המחותנים שהגיעו מווארשא לריגא. רכבת לפני מרומני' הגיע גם לחתונה הגדולה חותנו של אדמו"ר מהוריי"צ הרב ר' אברהם שניאורסון שהתגורר בקשינעו, מולדובה, רומני' בנו של האדמו"ר ר' ישראל נח מניעזשין ונכדו של הרבי הצמח צדק.

מועתקת בזה רשימת כ"ק אדמו"ר - רשימה קצרה מהחתונה: בשעה הח' בערב סעודת "חתן מאהל" בשביל תלמידי תו"ת ביחוד במעון הישיבה. נוכחים: כק"ש,

חותנו, החתן, דוד כק"ש הרמה"כ שי' הארענשטיין וכו'. בתוך הסעודה מאמר וכל בניך גו'. אחר המאמר נגונים עד אח"צ לילה. אחר ברהמ"ז אמר כק"ש שברצונו גיין א טאנץ עם תלמידי הקבוץ עשו עיגול גדול וכק"ש רקד עם המקורבים והתמימים יחיו. אח"כ הכריז יו"ר ועד הישיבה רש"פ זאלמאנאו (זלמנוב) בשם כל התמימים משגיחים מנהלים של הישיבה מז"ט מז"ט לכק"ש לכל המחותנים וכו'.

גבאי בית הכנסת בריגא היה החסיד ר' אליהו חיים אלטהויז ובעת כיבוד העליות לתורה הכתיר את ר' אברהם שניאורסון בתואר 'מורנו'.

הקבלת פנים למחרת ביום י"ד כסלו בשעה חמש בערב החלה הקבלת פנים במעון הישיבה חדרי הישיבה צבועים מחדש לכבוד החתונה ומעוטרים בכל מיני פאר והדר כראוי וכיאות לשמחה כזו אגף של כמה חדרים הוקצה לעזרת נשים והאולם הגדול עם החדרים שבצידו מיוחד לאנשים כדי שלא ידחקו ויכנסו אנשים מן הרחוב העמידו על פתחי בניין הישיבה משמר מטעם המשטרה שהרשו להיכנס רק לאלה שהיו בידם כרטיסי כניסה.

ובכל זאת היה הדוחק גדול וחדרי הישיבה היו מלאים אנשים מפה אל פה והיו עומדים צפופים באולם הגדול עמד שולחן

'אלה תולדות ר' אברהם'

הרה"ק ר' אברהם שניאורסאהן נכדו של כ"ק אדמו"ר הצמח צדק מליובאוויטש

יקרות קדושות חפצים אחדים מאבותיו ואבות בירושה מתנות לחתונה, אל אף שרצה להביא יותר, אך חשש שהכלי כסף ילקחו בגבול ברומני'. ביחד עם חפצי המתנות, הביא מתנה יחודית אותה קיבל מאביו הרה"ק ר' ישראל נח, את מנורת מנורת החנוכה הביא הסב ר' אברהם מתנה יקרה להחתן, אדמו"ר שליט"א מאת הסבא דרשה-געשאנק [=דורון דרשה].

גדול שבראשו ישב החתן הרבי שליט"א מימינו וחותן הרבי הרה"ק ר' אברהם שניאורסון משמאלו ליד השולחן משני צידיו ישבו האורחים החשובים אדמו"רים ורבנים המחותנים והמקורבים ומסביב לשולחן עמדו המון הקרואים אנ"ש תמימים ידידים ומיודעים כולם עומדים בחדרת כבוד ועיניהם נשואות לראש השולחן מקום שם יושב הרבי ומצנפת הקודש על ראשו אשר מוסיף לו חן מיוחד להדרת הקודש פניו מצהילים ועיניו הקדושות לווהטות באש של קדושה.

הרה"ק הרה"ח כו' ר' אברהם הביא מתנות

הזמנת כ"ק אדמו"ר מהורש"ב לחתונות אדמו"ר מהוריי"צ

ביום הבהיר י"ג אלול שנת ה'תרנ"ז התקיימה חתונתם של אדמו"ר מהוריי"צ בנו יחידו של הרבי הרש"ב, עם הרבנית נחמה דינה לבית הרה"ק ר' אברהם שניאורסון מקישינב.

נוסח ההזמנה לחתונה שכתב הוד כ"ק הרבי הרש"ב נ"ע. הנוסח המלא:

...כאשר זיכני השי"ת בנשואי בני יחידי המופל' מ' יוסף יצחק שי' עם ב"ג בת בן דודי הרה"ח מהר"א שי' מקעשינב אשר הוגבל זמן החתונה למז"ט יום ועש"ק י"ג אלול הבע"ל בליובאוויטש, לזאת אקרא נא לאהבי נפשי בא יבא על ראש שמחתי להתעלס באהבים והשי"ת יזכו לשמוח בשמחת בוב"א שי'

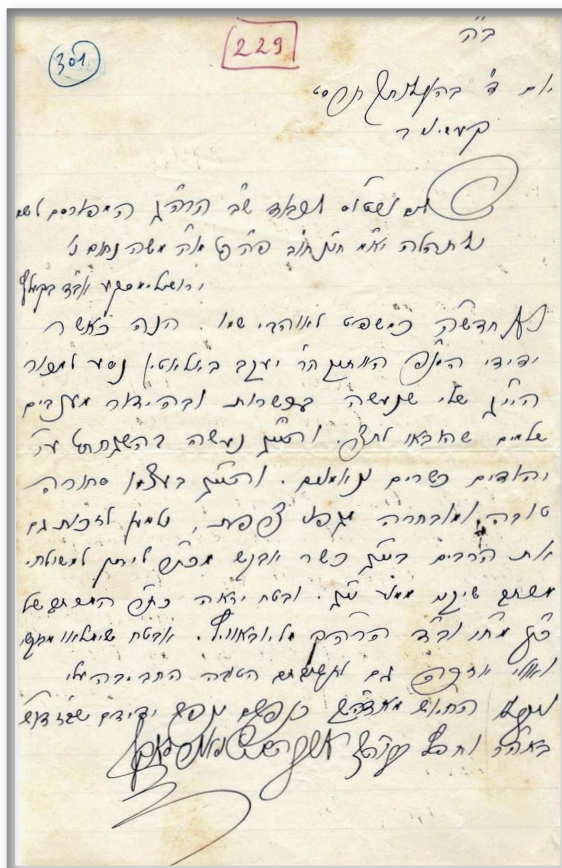
ויקבל החו"ש והברכה מאדה"ש כאוות נפשו וש"ב ידידו עוז דו"ש מלונ"ח.

חתימת יד קדשו

הרה"ק ר' אברהם היה לומד ומתענג ממאמרי החסידות של חתנו, אדמו"ר מהוריי"צ. באחד המכתבים לבתו הוא כותב: . מאישך חתני היקר הרה"ק שליט"א (אדמו"ר הריי"צ) קבלתי את החסידות של י"ב י"ג תמוז מאמריקה לנחת רוח גדול ב"ה. זהו כל נחת הרוח והתענוג שיש בעולם. .

אגרת מר' אברהם

האגרת שלפנינו נכתבה ע"י ר' אברהם שניאורסאהן, "אחד המיוחד בדורו, מנסיכי בית רבי", האגרת עוסקת בענייני מסחרו בהם עסק לפרנסתו, נוסף לעבודתו בעבודת ה' וחיבור יהודים לתורת חסידות חב"ד ליובאוויטש.

בשנת תרנ"ז נעשה "חותן המלך" - כאשר בתו נחמה דינה נישאה לכ"ק אדמו"ר הריי"צ.

זוה לשון האגרת המובאת כאן:

יום ד' בהעלותך תרס"ט

קעשינוב

שלום וכטו"ס לכבוד ש"ב הרה"ג המפורסם לשם ולתהלה יא"מ חו"נ חו"ב פ"ה פי' מו"ה משה נחום נ' ירושאליםסקי אב"ד בקעלץ

את הרבים ביי"ג כשר אבקש מכת"ר ליתן למשולחי מכתב שיקנו ממני יי"ג. ובטח יראה כת"ר המכתב של כ"ק מחו" וב"ד הרה"ק מליובאוויץ. אבטח שימלאו מבוקשי ואולי אזכה גם לתשובתם הטובה החביבה עלי ותקבלו החיוה"ש מאדה"ש כנפשם ונפש ידידם שב"ז דו"ש באה"ר וחפץ ברוה"צ

אברהם שניאורסאהן.

אחדש"ה כמשפט לאוהבי שמו. הנה כאשר ידידי המו"פ הוותיק הר' יעקב באלאטין נסע למכור היי"ג (יין גפנים) שלי שנעשה בכשרות ובהידור מענבים שלמים שהובאו לחצרי והיי"ג נעשה בהשגחתי ע"י יהודים כשרים ונאמנים. והיי"ג בעצמו סחורה טובה ומובחרת מגפני צרפת, ולמען לזכות גם

הנצחת ר' אברהם

הנצחת הרה"ק ר' אברהם שניאורסאהן, בישיבת קישינב בארץ הקודש

בתמונה 'לוח שיש' שהוצב בהקמת ישיבת קישינב בראשון לציון בארץ הקודש, שנחרט עליו שם הרב ר' אברהם שניאורסון זצ"ל אביה של הרבנית מיקרי הישיבה, מנכבדי הקהילה היהודית בקישינב, ומחשובי אנשי חב"ד ליובאוויטש.

הישיבה היא המשך ל'ישיבת הרב צירלסון' בקישינב, הרב צירלסון מחשובי חסידי חב"ד עמד בראש הישיבה, ורבנים רבים מתוכה היו חסידי חב"ד, כמו גם הרה"ק שלמד בחברותא עם הרב צירלסון, והיה בוחן קבוע את התלמידים בלימודם בישיבה הק'.

הנוסח להלן:

לזכרון בהיכל ה'

הרב החסיד האמיתי המופלא במעלת האמת הענוה והתום מרנא ורבנא ר' אברהם בן הרבנית נחמה דינה נבג"מ זצוק"ל

בן הוד כ"ק אדמו"ר מוהרי"נ מנעזשין זצוק"ל

בן הוד כ"ק אדמו"ר המפורסם חסידא ופרישאר כבוד קדושת שם תפארתו

מרנא ורבנא ר' מנחם מעדל

בעל צמח צדק זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

נולד בשנת תר"כ נסתלק ביום ב' מרחשון שנת תרצ"ח ומ"כ בעיר קישינב

אשתו הצדקנית הרבנית יוכבד בת הצדקנית הרבנית לאה זצ"ל

נסתלקה ביום ט"ז מרחשון תר"פ ומ"כ בעיר קישינב

למשפחת שניאורסון האצילה

פעל רבות ונצורות למען הישיבה בקישינב ובוחן תמיד של תלמידיה

שיפוץ ואיתור קברו של הרה"ק ר' אברהם שניאורסאהן

בבית החיים היהודי בקישינב קבור הרה"ק ר' אברהם שניאורסאהן, חותנו של כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ, סבה של הרבנית מרת חי' מושקא אשת אדמו"ר שליט"א. השתלשלות הדברים לאחר חיפושים בלתי פוסקים נמצאה מצבתו, שבמשך השנים שופצה. בעצה משותפת של הנכד השליח הרה"ת מנחם מענדל זלמנוב כיצד לערוך את השיפוץ כראוי וכיצד לנסח את נוסח המצבה החדשה יחד עם השליח הרב זלמן הכהן אבעלסקי, שדאג שכל הפרטים יבוצעו על הצד הטוב ביותר, ולנחת רוח רבינו שליט"א שוקם מקום קבורתו הק'.

לדעת בדיוק היכן מיקומו.

מידי תקופה סיפר השליח הרב זלמן אבלסקי, הרה"ר למולדובה, לתלמידי הישיבה 'תומכי תמימים' בקישינב, אודות הצדיק שחי ופעל כאן בקישינב, כפי שסופר בפי חסידים שעל היינות שייצר בקישינב נשלחו לליובאוויטש, שם התוועדו עליהם אדמו"רי חב"ד וקהל החסידים, לצד סיפורים אודותיו, וחיוו של הצנע לכת בקיום המצוות ולימוד התורה מתוך גאונות מופלאה, בשומעם כך, מספר מתלמידי ישיבת תו"ת בקישינב, ניסו מספר פעמים לאתר את מצבתו הק' אך העלו חרס בידם.

כעבור מספר שנים לערך בשנות הסמ"ך, מחזור נוסף של תלמידי הישיבה בקישינב, החליטו בעקשנות לאתר את מקומו של קברו הק', אולי בכל זאת הוא נמצא בבית החיים היהודי הנוסף, שהוא חדש יותר הנמצא במרחק קרוב מבית החיים היהודי שנחרש שממנו לא נותר זכר, השלטונות המקומיים הפכו לפארק טיול מרכזי, על

הרה"ק ר' אברהם שניאורסאהן, חותנו של כ"ק אדמו"ר הרשב"ב, וסבם של הרבי שליט"א והרבנית, אשר חי ופעל בעיר קישינב כמופיע בהיסטוריית 'בית רבי' ובתולדות החב"דיים, גם מ"כ בעיר קישינב במולדובה (בסרביה), השלוחים שידעו כי 'בית הקברות היהודי', נחרש והושחת בידי פורעים, גמרו אומר בליבם שכנראה לפי חישוב השנים, מצבתו של הרה"ק יחד עם יהודים נוספים הי"ד, הושחתה ואין אפשרות

איתור קברו בשלג הקפוא בקישינב

'אלה תולדות ר' אברהם'

הרה"ק ר' אברהם שניאורסאהן נכדו של כ"ק אדמו"ר הצמח צדק מליובאוויטש

עם השליח הרב זלמן הכהן אבעלסקי הרה"ר

שיפוץ הקבר

בשנת ה'תשע"א, הגיעו התלמידים השלוחים לקישינב, הת' השליח מנחם מענדל זלמנוב ונסעו לבקר לחפש את הקבר של הרה"ק ר' אברהם, לאחר חיפוש רבים בקפור ובשלג פילסו יחד בחיפוש ואיתור במשך ימים ממושכים עם תלמידי הישיבה, שכן בית הקברות היהודי, חלקו הגדול ישן ובלתי מסודר, לאחר חיפוש נרחבים לא נמצאה מצבתו, בעצה משותפת עם השליח הרב זלמן הכהן אבעלסקי הרב הראשי למולדובה ובירתה קישינב, בצירוף מסמכים והסברים סיפרו היכן מיקומו של קברו הק' אותו איתרו לפני למעלה מעשור שנים, ברוך השם לקח עמו השליח הרב מנחם מענדל זלמנוב מתלמידי הישיבה לבית החיים אלו נעזרו בעוד מקומיים, ובאמצעות הסימנים מספר החלקה ועוד, על ידי הסימנים ומיקומם של קברים אחרים נמצא קברו הקדוש ומקום נחלתו של הרה"ק ר' אברהם שניאורסון.

קשה היה לזהות את מיקום הקבר, כי כאמור מחיצה נבנתה במקום הכיתוב על המצבה והכיתוב המיושן כבר היה ללא צבע כלל לצד אותיות שנמחקו מהתפוררות של האבן ברבות השנים.

גבי עשרות שברי מצבות והרס בלתי יתואר, כמו גם במקומות רבים נוספים במדינות אלו שתורת הקומוניזם על דגלם.

לאחר חיפוש נרחבים ומאמצים רבים, גילו כי מצבתו של הרב הקדוש ר' אברהם שניאורסון, עומדת על תילה בבית הקברות היהודי בחלקה מספר אחד, בפתיחתו של בית החיים היהודי, היה מן הראשונים שנקברו שם, ובזכות כך, נותרה מצבתו בשלימות כמו יתר היהודים שנקברו שם.

האיתור היה מופרך ונערך תקופה ארוכה על ידי תלמידי הישיבה ובראשם התלמיד אליהו גץ, שבסופו של דבר על אף מיקומו של הקבר וגדר שנבנתה בסמוך לו אשר

איתור קברו לאחר חיפוש ממושכים

הסיתרה את קברו, הקשו רבות על מציאתו ומיקומו.

יחד ספרו על התגלית הנפלאה לרבם השליח הגה"ח הרב זלמן הכהן אבעלסקי, ואמרו מספר פרקי תהילים במקום, עד מהרה החליט השליח לספר אודות חשיפת הקבר לקהל אנ"ש בעולם.

תגלית חדשה פורסמה, בצירוף התמונות,

ומה הם התארים שניתן לכתוב על שמם וכו'.

בעצה משותפת של נכדו הרב מנחם מענדל זלמנוב כיצד לערוך את השיפוף כראוי ולנסח את נוסח המצבה החדשה עם סבו השליח הגה"ח השליח הרב זלמן טובי' הכהן אבעלסקי, הרב הראשי למולדובה ובירתה קישינב שדאג וייעץ שכל הפרטים יבוצעו על הצד הטוב ביותר, לנחת רוח רבינו שליט"א.

לאחר כל זאת יצא שוב השליח הרב מנחם מענדל זלמנוב נכד הרב הראשי, אל עבר 'בית החיים היהודי' הישן בקישינב בעצומה של סופת שלגים קשה, בדיוק זהו הזמן בו התפנה מלעסוק עם היהודים הרבים כך כשמרבית בתי העסק סגורים כשהכל ספונים בביתם, זה הזמן המתאים לדאוג לכך מבלי לפגום בהפצת המעיינות ליהודי העיר והמבקרים בה.

לאחרי זמן מה חיפוש ואיתור הסימנים שכוסו בשלג הרב, הקשו שוב על מציאת קברו בחלקה מספר אחד בתחילת בית החיים, כלבסוף אותרה מצבתו הק'.

עם מציאת המצבה ומיקום הקבורה

תפילה על קברו טרם השיפוף

כתיבת המצבה מהאבן המתפוררת

המקום היה בהזנחה קשה, ענפים ודברים נוספים הסתירו את שברי המצבה.

נכדו של השליח והרב הראשי, הת' מנחם מענדל זלמנוב פקד את המקום, דיווח על המתרחש ובהתייעצות עם השליח הרב זלמן אבעלסקי הרב הראשי למולדובה, הוחלט על שיפוף המצבה, תוך שביקש כי התפקיד לדאוג לנושא הזה יתבצע על ידי חתנו הרב נחשון שהיה מעורב בשיפוף קבריהם של רבותינו נשיאנו ובכללם קברי 'בית רבי'. וממילא לבקש גם ממנו על העניין.

מיד טילפן וביקש את אישורו והסכמתו לענים, הוא ענה שזה לא נראה לו שייך אליו אבל אחרי שהתעמק בתשובת הרבי שניתנה לו עבור שיפוצי כל קברי רבותינו הקדושים ובית רבי מעניין שלא הבחנו עד כה בקבר זה, הפטיר.

אך אם צריך את אישורי הרוחני הנני נותן לענין החשוב, ומיניו לשליחות שקיבל מהרבי לשליח הרב מנחם מענדל זלמנוב שיבצע את השיפוף, עוד הוסיף, הוראות משיפוף הקברים ובפרט קברו של אביו של הרבי, בעיר קבורתו אלמא אטא שבמדינת קזחסטאן, באופן המתאים לנהוג ב'בית רבי',

'אלה תולדות ר' אברהם'

הרה"ק ר' אברהם שניאורסאהן נכדו של כ"ק אדמו"ר הצמח צדק מליובאוויטש

קברו מכוסה בשלג טרם השיפוץ

מענדל זלמנוב עם מטר והתחלתי למדוד את השטח שסביב המצבה בהשגחה פרטית מופלאה לא נקבר בסמיכות לקברו של הרה"ק ועומד שטח קטן ריק על יד מצבתו בשונה מהקברים הרבים שם. מה שאומר שניתן לבנות אוהל קטן ומקום עמידה למבקרים והמתפללים, והוספת מצבה נוספת מכובדת כנדרש.

שוב לפני עזיבת מקום מנוחתו הרה"ק פרק תהילים נוסף ובקשת הגאולה השלימה וקבלת המלכות והכרזת הקודש 'יחי אדוננו' ובקשה להתגלות משיח צדקנו ובנין בית המקדש השלישי על קברו של הרה"ק ר' אברהם שניאורסאהן.

מתוך צפייה ותקווה שעוד לפני שנסיים את גמר מלאכת השיפוץ נזכה לחזות בקיום היעוד של תחיית המתים בגאולה השלימה מיד ממש.

בהגיענו לבית הכנסת הגדול ברחוב חב"ד ליובאוויטש בקישינב נכנס השליח הרב מנחם מענדל זלמנוב מהרהר ללשכת הרבנות הראשית אל סבו השליח הרב זלמן אבלסקי הרב הראשי למולדובה ובירתה קישינב ודיווח לו על התקדמות הדברים.

לאחר תפילה קצרה לגאולה השלימה ואמירת מספר פרקי תהילים, החל להעתיק את הכיתוב מן המצבה העומדת להתפורר, כאמור ברבבות השנים חלק מן המצבה החלה להישחק כליל ועמה האותיות שנחקקו בה.

במאמץ רב הכנסנו את האצבעות בינות לגדר המפריעה ועומד בסמיכות למצבה על מנת למשש בזהירות ובאיטיות את חקיקת האותיות החלקית ששרדו, זאת על מנת לכתוב על השיש החדש שיוצב על מצבתו הרה"ק, כיתוב מדויק ללא שינוי כל שהוא, כפי שקברו בשנת ה'תרצ"ח, חברי 'החברא קדישא', ובני משפחתו וקהל יראיו.

כפי שביקש והורה השליח הרב זלמן אבעלסקי השליח והמארא דאתרא בקהילות הקודש במדינת מולדובה, ביצע בדיוקנות נכדו השליח הרב מנחם מענדל זלמנוב, ועשה הכל כפי בקשתו, ומהם שעל המצבה עצמה לא לשנות כלום, אלא בדיוק אותו הדבר. דברים ברוח זו נאמרו גם אצל מה שהיה בשיפוץ קברו של אבי הרבי באלמא אטא, שאם רוצים להוסיף אפשר במצבה נוספת בצד אך לא על הקבר כפי שאכן הם עשו בשיפוץ קברו של אביו של הרבי ר' לויק, בעיר אלמא אטא שבמדינת קזחסטאן, זאת עוד עומד בתכנון השלוחים כיוון שעל המצבה אינו מוזכר סביו האדמו"ר הצמח צדק מליובאוויטש, ועוד חזון למועד בעזרת השם.

בסופו של עבודה רבה התמונה הושלמה ומילות הכיתוב המופיעות על הקבר הועתקו בצורה משלימה ומרבית, עד כמה שניתן ואפשרי לזהות.

לקראת סיום עמד השליח הרב מנחם

'אלה תולדות ר' אברהם'

הרה"ק ר' אברהם שניאורסאהן נכדו של כ"ק אדמו"ר הצמח צדק מליובאוויטש

איתור קברו בשלג הקפוא

יהודי המקום לרוח ישראל סבא והכנה והשתוקקות לחזות בביאת משיח צדקנו בקרוב ממש.

ניסיתי לעניין בזה כל מבקר ותייר שהגיע הנה לקישינב על מנת לדאוג למצב נאות של המצבה, ברוך השם בסופו של דבר המאמצים נסעו פירות לקראת סיום השנה בימי הקיץ, נמצאו תורמים חסידי חב"ד יקרים שביקרו במקום, וגמרו אומר בליבם, שהם יממנו זאת, עם זאת חפצים הם בעילום שמם אך התגייסו לממן את שיפוץ ושיקום ההזנחה ששרתה במקום.

שוב יצאנו יחד עם התורם החסידי המבקר, יחד ידיד חב"ד בקישינב לאתר את הקבר מרוב שמחה והתרגשות עשינו טעות כנראה בסימני הדרך והגהה למיקומו המדויק של קברו, כמעט שעה של חיפושים ואיתור מיקומו של הקבר היו לריק. כמעט והתייאשנו.

אז פגשנו בהשגחה פרטית את איש החברה קדישא, שיחד סייע לנו למצוא את קברו הקדוש, יחד אמרנו כולנו יחדיו פרקי תהילים את פרקו של הרבי ובקשת הגאולה השלימה.

לאחר מכן פניתי ובדקתי שוב שהכיתוב אכן נכון ומדויק בסיוע של תמונות שצילמנו במקום ותמונות מוקדמות יותר שצולמו לפני כעשור לראות שאכן העתקת הנוסח של המצבה הוא כך.

מאוחר יותר דיווחתי על ההתקדמות לר' זושא אבעלסקי, מידידי יהדות קישינב, אולי להצליח למצוא תורם לפחות להתחיל חלקית לשקם את המקום וההזנחה הרבה שם.

איתור מקורות מימון

כפשוט שכעת עמד האתגר לשיפוץ ולשיקום המקום, שדרש הוצאות רבות לשיפוץ שברי המצבה.

לאחר תקופה ממושכת שמקורות מימון עדין לא נמצאו, והושקעו יותר בקירוב

הקמת כיסוי למצבה

'אלה תולדות ר' אברהם'

הרה"ק ר' אברהם שניאורסאהן נכדו של כ"ק אדמו"ר הצמח צדק מליובאוויטש

כי בטוח ניתן למצוא שיש לבן ונתן עבורו מספר רעיונות ומקומות לחפש מוצר נדיר זה כהגדרתו, לחברה של מטבחים שם מצא את מבוקשנו, כך כל פרט לקח את זמנו עד שקרם עור וגידים.

כך או כך הגיע הזמן לחזור לבית חיינו בסיום שנת הלימודים ופעילות השליחות עם הסטודנטים הישראליים הרבים עימם למדתי במשך השנה, על מנת לשאוב כוחות וחיות מחודשת, הדבר הראשון בהגיעי לבית חיינו 770 ישבתי וכתבתי דו"ח לרבי על ההתקדמות השיפוץ ובקשת ברכה

ניקוי 'בית החיים' מההרס בסמוך למצבתו על ידי השליח הרב מנחם מענדל זלמנוב, ה'תשע"ג

שתושלם המלאכה במהירות ובזריזות האפשרית ושכל הבעיות שפתאום נערים ייעלמו כלא היו.

משם מבית חיינו המשכתי להיות בקשר עם חברי ב'חברה קדישא' והתעדכני בהתקדמות וסיום החלק האחרון של אחרי יציאת מחדש המצבה וליטושה, והצבת המצבה החדשה על קברו לשם ולתהילה.

בחודשי עבודה רצופים, הגיעו הישגים מרשימים, ריצוף מחודש סינך מתאים

הרבנית והתלמידות השליחות בתפילה על קברו

לאחר מכן ערכנו דיון בשטח הפתוח כיצד ניתן לשקם המצבה בזריזות ובכבוד הראוי לסביו של הרבי והרבנית.

לאחר שעה מאומצת והבעיות הרבות שצצו בשטח מצאנו את האפשרות וברוך השם סימנו יעד ותאריכים שעד היארצייט הקרוב בב' חשון תושלם מלאכת השיפוץ והמצבה תעמוד על תילה.

בכלל הפועלים המקומיים שם וחברי ה'חברה קדישא' אינם ממהרים וכל דבר נעשה בעצלתיים, במאמצים רבים דאגתי שהדברים יזדרזו ויגמר במהירות האפשרית והמרבית, כמו למשל סיפור מוזר שנאמר לנו כי לא ניתן להשיג שיש לבן, ישנו של מצבות רק שיש שחור, בהבזק של רגע אמרנו שלא יתכן כדבר הזה, אך ידידנו התעקש, לבסוף אמר לו השליח הרב מנחם מענדל זלמנוב

יהודי המקום מבקרים בקברו

'אלה תולדות ר' אברהם'

הרה"ק ר' אברהם שניאורסאהן נכדו של כ"ק אדמו"ר הצמח צדק מליובאוויטש

'ניסי ניסים' בשימור המקום

בסימו של חודש ניסן ה'תשע"ג הקהילה היהודית בקישינב הוכתה בתדהמה, בית החיים היהודי הישן בקישינב בירת מולדובה, חולל בצורה נוראית.

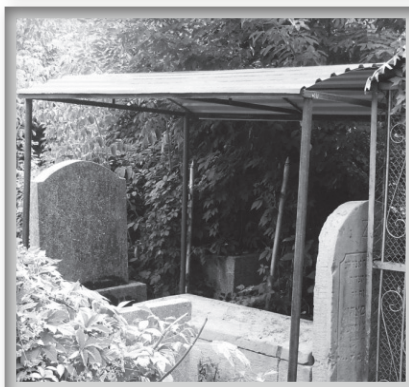
ללא מחשבה ושימת לב נכרתו עצים באופן בלתי מחושב, עשרות קברים ישנים נפגעו, עשרות קברים הפכו לגל אבנים, עקב עוצמת הגזעים הגדולים שנפלו עליהם.

בבית החיים היהודי העתיק זה שם גם קבור ומנוחתו כבוד של הרה"ק ר' אברהם שניאורסאהן, חותנו של כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ, סבה של הרבנית מרת חי' מושקא אשת אדמו"ר שליט"א, ביקרו

הצייר היהודי בחפילה על קברו, עם השליח הרב מנחם מנעדל זלמנוב, נכדו של הרב הראשי למולדובה.

ומצבה חדשה, כיאה לקברו של הקדוש ר' אברהם שניאורסון, נכדו של אדמו"ר הצמח צדק, חותנו של כ"ק אדמו"ר מהורש"ב, חמיו של כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ, זקנו של כ"ק אדמו"ר שליט"א והרבנית, דור חמישי לנסיכי 'בית רבי' ונשיאי חב"ד ליובאוויטש.

מקום קבורתו לאחר השיפוץ

'אלה תולדות ר' אברהם'

הרה"ק ר' אברהם שניאורסאהן נכדו של כ"ק אדמו"ר הצמח צדק מליובאוויטש

השליח הרב מנחם מנעדל זלמנוב, נכדו של הרב הראשי למולדובה ובירתה קשינב, הרב זלמן הכהן אבעלסקי, בתפילה במקום בשנים האחרונות

ה'חברא קדישא' שעל ידי הרבנות הראשית למולדובה, על מנת לראות את מצב המצבה כמו את יתר בית החיים, והשתוממו לראות כי באורח פלא, ובאופן שמימי וניסי, קברו של הרה"ק ר' אברהם שניאורסון אינו נפגע ולא ניזוק, בדומה לקברים רבים שהיו ממש בסמוך וניזוקו קשות, כמו גם ביתר בית החיים, כשנפלו עליהם גזעי עצים רבי משקל, ששופצו וחודשו על ידי ה'חברא קדישא' שעל ידי הרבנות הראשית למולדובה בטיפול השליח הרב מנחם מענדל זלמנוב נכד הרב הראשי למולדובה ובירתה קשינב הרב זלמן הכהן אבעלסקי.

אל בית החיים היהודי הישן ברחוב מילאנו בקשינב, יהודים רבים מבני הקהילה, שמעו על קברו לאחר גילוי המקום ושיפוצו על ידי ה'חברא קדישא' של הרבנות הראשית למולדובה, היהודים פוקדים את המקום ומתפללים להצלחתם בכל.

עוד היד נטויה וכעת עומדים בדיון ודברים עם רשויות העירה על ריצוף השטח המוביל למתחם הקבר, זאת על מנת שבימי החורף תהיה גישה בשבילים המובילים לשם, המלאים בבוץ, ומקשים על ההגעה למקום, בפרט ביום היארצייט ב' חשון לצד הקמת אוהל מתאים כיאה לסב הרבי והרבנית, חסידים הרוצים ליטול חלק בזה יכולים לפנות לנכדו השליח ולסייע בגימור ובהשלמת האוהל במקום מנוחתו.

תיירים פוקדים מקום מנוחתו

תיירים יהודיים רבים פוקדים מתפללים ומדליקים נרות, בחלקה מספר אחת בבית החיים היהודי, מגיעים להתפלל בקברו של הרב אברהם שניאורסון, סבם של הרבי

'אלה תולדות ר' אברהם'

הרה"ק ר' אברהם שניאורסאהן נכדו של כ"ק אדמו"ר הצמח צדק מליובאוויטש

מחפשים בשלג: השליח הרב מנחם מענדל זלמנוב בפתח בית החיים היהודי בעיר קשינב מולדובה

החל לחזור לדרך המוכרת לו בהשפעת הבית חב"ד והשליח בקשינב, הנכד הרב מנחם מענדל זלמנוב. וציין שהביקור בקברו גרם לו להירורי תשובה וקבלת החלטות טובות להבא.

מני אז ריבוי המבקרים בעיר קשינב היוצרים קשר עם השליח הרב מנחם מענדל זלמנוב נכד הרב הראשי למולדובה ובירתה קשינב הרב זלמן הכן אבעלסקי. המקבלים את הצעתו לפקוד להתפלל במקום המיוחד בבית החיים היהודי בקשינב, ומני אז מאות ואולי אלפי יהודים פוקדים את המקום בתפילה ובקשת ברכה עבורם מריבון העולמים, ובקשת גאולה עם ישראל ובנין בית המקדש השלישי והתגלותו של משיח צדקנו במהרה בימינו נאו, אמן.

והרבנית מליובאוויטש, מי היה מאמין שקבור בקשינב כזה צדיק, פולטים לא אחת המתפללים, סיפור מעניין שמספר כותב השורות השליח הרב מנחם מענדל זלמנוב נכדו של השליח והרב הראשי למולדובה, הרב זלמן הכהן אבעלסקי, כי, באחת הפעמים הגיע לתפילה עם שני תיירים דוברי עברית להתפלל, האחד, חרדי שקצת כלפי חוץ זנח את חיי התורה ומצוות, והשני יהודי המתייג עצמו כ'לא מאמין' ואף גרוע מכך, שניהם הסכימו לבקשת השליח הרב מנחם מענדל זלמנוב והגיעו עמו לבית החיים היהודי בקשינב לבקר להתפלל ולקרוא תהילים בקברו הק', בסיום התפלה לשמוע בדרך מאותו יהודי, אני לא מחזיק מתפילות וקברי צדיקים, אבל מהביקור כאן, עובר עלי משהו מיוחד, גם הצעיר,

לאזכרון
כ"ק הרה"ק הרה"ג הרה"ח
רב פעלים לתורה ומצוות ורבים השיב מעון
דור חמישי לנסיכי בית רבי ונשיאי חב"ד ליובאוויטש

ר' אברהם שניאורסון
בן כ"ק אדמו"ר ישראל נח מניעז"ן
נדש כ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל
בעל הצמח צדק נ"ע

מחותנו של כ"ק אדמו"ר מהורש"ב, חמיו של כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ
נפטר ב' לחודש מר חשוון ה'תר"צ
מנחתו כבוד בקישינב, מולדובה.

וזוגתו הרבנית הצדקנית
מרת יוכבד ע"ה
בת הרב יהושע פאליק שיינברג
נפטרה ט"ז חשוון ה'תר"פ
מנוחתה כבודה בקישינב, מולדובה.

ת' נ' צ' ב' ה'

♦

זקנו של כ"ק אדמו"ר שליט"א והרבנית

לאזכות

צבא השלוחים והפעילים במדינות חבר העמים

"מי ארמייא אדמורא"

שיזכו למילוי השליחות האחרונה שהטיל עלינו רבינו שליט"א:

"להכין את העולם כולו לקבלת פני משיח צדקנו

בפועל ממש"

מתוך התקשרות מוחלטת וקיום הוראותיו

בהצלחה רבה ומופלגה במילוי השליחות ופעולתיהם

מתוך בריאות איתנה והרחבה רבה בגשמיות וברוחניות

בשמחה וטוב לבב שפע ברכה והצלחה בכל מעשי ידיהם

בבני חיי ומאזני רווחי מתוך נחת למשלח

עדי התגלותו המושלמת, יחד עם מליוני יהודי המדינות

יכריזו יחדיו בקול גדול:

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

♦

לאזכות

השלוחים הרה"ח מנחם מענדל בן חנה ורעייתו דבורה

וב"ב שלום דוב בער, יוכבד, שמואל, ורבקה

לבית משפחת זלמנוב

להצלחה רבה בגשמיות וברוחניות

מתוך נחת ושמחה אמתיים

שפע ברכה הצלחה ובריאות בטוב הנראה והנגלה

לא"נ
הרה"ת ר' משה ב"ר דובער ע"ה
לברטוב

נבל"ע עש"ק שופטים ו' אלול ה'תשס"ה
יו"ר ומייסד לשכת 'עזרת אחים' - חב"ד ליובאוויטש

לא"נ
הרה"ת ר' משה שלמה ב"ר עזריאל זעליג ע"ה סלונים

נבל"ע בכ"ג מר חשוון ה'תשנ"ו
יו"ר לשכת 'עזרת אחים' - חב"ד ליובאוויטש

לא"נ
הרה"ת ר' משה הכהן ע"ה אבעלסקי
ב"ר השליח והרה"ר הרה"ח זלמן טובי'
הכהן אבעלסקי
נבל"ע ב' דר"ח מר חשוון ה'תשע"ב
פעיל נמרץ בלשכת 'עזרת אחים' - חב"ד ליובאוויטש

לז"נ

הרה"ג הרה"ח

הרב ישעיהו משולם זוסי' ב"ר הרה"ח השו"ב טובי' ע"ה
שוב

רבה הראשי של מוסקבה, ברית המועצות תחת שלטון הקומוניסטי
רבה של בית הכנסת 'מרינה רוסצ'ה' במוסקבה
רבה של העיר בודע, אוקראינה
נקרא בפי החסידים והקהל בכינוי 'דער בודער רב'

מצאצאי השל"ה הקדוש, מצאצאי ר' משולם זוסיא מאניפולי
גאון חסידי וכעובד ה' גדול בדרך החסידות
עמד איתן יחד עם החסידים שפעלו במסירות נפש לביצור חומת
הדת והיהדות ללא פשרות משפיע אנ"ש ומראשי המתוועדים.

נלב"ע ביום החמישי פרשת שלח י"ד סיון בשנת ה'ת"ש
מנוחתו כבוד מוסקבה רוסי'
ת' נ' צ' ב' ה'

♦

לז"נ

הרה"ת הרה"ח השו"ב ר' שמריהו ב"ר משה הכהן ע"ה
אבעלסקי

למד בתומכי תמימים ליובאוויטש בחצרו של אדמו"ר הרשב"ב
משפיע בישיבות 'תומכי תמימים' ליובאוויטש
נלב"ע בטשקנט אוזבקיסטן הי"ד בי' באייר ה'תש"ב

ולז"נ

רעייתו מרת נחמה רחל בת מרת ציפה ע"ה
בתו של ה'בודער רב' - הרב ישעיהו משולם זוסי' שוב - הרב הראשי
מוסקבה, ברית המועצות.
נלב"ע בחג הסוכות הי"ד בשנת ה'תשי"ד צ'רנוביץ, אוקראינה

לזכות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א מהרה יתגלה אכ"ר

לז"נ

השליח הגה"ח וו"ח א"א נו"מ עוסק בצ"צ איש תורה וחסד, רב פעלים, השליח והרב הראשי
למולדובה ובירתה קשינב, ראשון השלוחים במדינות ברית המועצות - חבר העמים
מסור בלב ונפש לבשורת הגואל ומקושר בכל נימי נפשו לאדמו"ר מליובאוויטש שליט"א

מוה"ר **זלמן טובי'** בן הרה"ח הרה"ת שו"ב הרב שמריהו הכהן **אבעלסקי**
ערב שבת קודש אחר חצות היום כ"ט סיון ה'תשע"ד

מתלמידי ה'חדרים' במחתרת מתוך מסירות נפש, מתלמידי ישיבת 'תומכי תמימים' במחתרות
ברוס' ובישיבות באוזבקיסטאן ובפאקנג, מזקני השלוחים, שריד לדור דעה, שליח רבתינו
נשיאנו, שליחו החשאי של כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ למדינת רומניה - "מקום סכנה ומיצר", למד
וילמד תורה מתוך הדחק והעמיד תלמידים הרבה, דורות ומשפחות של חסידים ושלוחים
ואישי חינוך.

חבר הנהלות רשת אוהלי יוסף יצחק וצעירי חב"ד בארץ הקודש מראשוני מפיצי זהותו של
משיח - הרבי מליובאוויטש, מונה על ידי הרבי ל"בעל הבית" על מדינת רומניה בשמח"ת
ה'תשל"א, מחנך ומשפיע, חבר הנהלת 'צעירי אגודת חב"ד', ממייסדי רשת 'חדרי תורה אור',
ממייסדי וחבר הנהלת רשת 'אהלי יוסף יצחק ליובאוויטש', מנהל בתי הספר בזרנוגה, יפו,
וכפר סבא. חבר פעיל בארגון ההצלה 'יד לאחים', ראשון השלוחים לעיר קרית גת ומייסד
מוסדות חב"ד בעיר, מייסד ומנהל בית ספר חב"ד, פעל רבות בעיר קרית גת להקמת
המוסדות ושימש כרב ומשפיע בית כנסת חב"ד.

זכה וק"ק אד"ש אמר לו "בענטש אידן (=תברך יהודים) ואני אברכם" ובכח זה בירך עשרות
אלפי יהודים שראו ניסים ונפלאות, בשליחות המלך השיב רבים מעוון בהפצת המעיינות
ובפעולותיו בארץ הקודש וברחבי תבל, שליח נמרץ ב'פרצת' חב"ד בשיעורי תורה וחסידות
בקיבוצים ישובים וערים במסגרת צעירי חב"ד וניידות חב"ד, סייע רבות בעלייתם וקליטתם
הרוחנית והגשמית של יוצאי הקהילות בברית המועצות וממדינת רומניה בארצנו הק'. ראשון
השלוחים למדינות ברית המועצות - חבר העמים, שליח כ"ק אדמו"ר שליט"א למולדובה
ובירתה קשינב, רבה הראשי של מדינת מולדובה ובירתה קשינב וגלילות'. דאגה איתנה
לעדתו במסירות נפש בצניעות ובענווה, נשיא פדרציית הקהילות היהודיות במולדובה.
מייסד ומנהל חב"ד ליובאוויטש מולדובה. מפרסם ומסור להפצת בשורת הגאולה במשך כל
ימי חייו, העמיד דור ישרים מבורך בנים ובני בנים, עוסקים בשליחות אדמו"ר שליט"א לקבלת
פני משיח, שלוחים ואישי חינוך, הביא לשמירת תורה ומצוות אלפי יהודים ותלמידים לרוב
מהם שלוחים ואישי חינוך

הוקדש על ידי נכדו הרה"ת מנחם מענדל בן חנה